

Litteracitet är aktivitet – om identitet, kärlek och relationer

Monica Lindvall, Nationellt centrum
för svenska som andraspråk
monica.lindvall@andrasprak.su.se

”Litteracitet är aktivitet”

(Barton & Hamilton, 1998)

- En presentation av ett tematiskt, ämnesövergripande arbete om identitet, kärlek och jämställdhet, angelägna och engagerande ämnen för och med nyanlända elever inom språkinroduktionsprogrammet.
- Att litteracitet är aktivitet är utgångspunkt för det ämnesövergripande arbetet där ämnena sva, sh, hi, bi och bild inkluderas och som bygger på de nyanlända elevernas nyfikenhet och önskemål att få samtala, läsa och producera texter om identitets- och relationsfrågor.

”Litteracitet är aktivitet”

(Barton & Hamilton, 1998)

- Innehållet utgår i varje ämne från styrdokumentet.
- Elevernas språkliga och sociokulturella resurser är utgångspunkten i arbetet med text, bild och film och bekräftelse av elevernas identiteter är en viktig och stor del för engagemang i deras skolarbete då de i skolan ska lära ett nytt språk, lära ämnen på det nya språket och många gånger samtidigt utanför skolan vara en del av en lång och osäker asylprocess.

Kär?

Hur känns det?

**Skriv ett ord eller en
fras/post-it-lapp!**

Kär

Läs upp orden!
Motivera dina val!
Håller de andra
med?
Eller inte?

Kär!

Ord som beskriver
(adjektiv & adverb)

Alla övriga

Så här känns det att vara kär!

Hur känns det att vara kär?

Det händer saker i kroppen när du är kär, som att det kan kännas **varmt**, **härligt** och **pirrigt**. Du kan också känna dig **pigg**, **modig** och **lycklig**, eller **lugn** och **harmonisk**. Du kan få svårt att koncentrera dig, eller tänka på annat än den eller dem du är kär i. Men det kan också kännas **nervöst** eller **ledsamt** att vara kär. En del får svårt att äta eller sova. Det brukar kännas bra att tänka på eller vara nära den eller dem du är kär i. Ibland kan det då kännas som att hjärtat slår snabbare än vanligt och du kan bli **skakig**, **blyg**, **rusig** eller **kåt**. Det är svårt att veta vad som gör att vi blir kära. Det kan vara personens sätt att vara, eller kanske är det något med hens ögon, röst eller lukt.

Läs och skriv läslogg

<https://www.youmo.se>

Kopiera citat	Omformulering	Tankar citatet väcker

Kursplanen sva åk 9

Syfte

*/.../ stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på svenska. Genom undervisningen ska **eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier.***

Centralt innehåll

Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter. Texter i komplexa digitala miljöer med länkar och andra interaktiva funktioner.

Lässtrategier. Skrivstrategier. Språkliga strategier i samtal.

Människans sexualitet och repro
frågor om **identitet, jämställdhet**
kärlek och ansvar.

Eleven kan föra välutvecklade
väl underbyggda resonemang om
sexualitet /.../

Bilder som behandlar frågor om **identitet, sexualitet, etnicitet** och
maktrelationer och hur dessa perspektiv kan utformas och framställas.
Massmediebilders budskap och påverkan och hur de kan tolkas och kritiskt
granskas.

Eleven kan i det bildskapande arbetet utveckla delvis egna idéer inom olika
ämnesområden genom att återanvända samtida eller historiska bilder och
bearbeta andra uppslag och inspirationsmaterial. /.../ presentera sina
bilder med relativt godanpassning till syfte och sammanhang

Ungdomars **identiteter**, livsstilar och välbefinnande
och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk
bakgrund, **kön** och sexuell läggning. /.../

Rättssystemet i Sverige och principer för rättssäkerhet.
Hur normuppfattning och lagstiftning påverkar
varandra

Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i
några frågor med välutvecklade resonemang
om rättssystemet och då
respektiv.

Vad händer i kroppen?

Sex första gången

Labbar – vikt & volym

Familjerätt

Samtyckeslagen

Bildanalys

Posters med informativa samhällsorienterande bilder
utifrån korta textutdrag ur Familjerätt och
Samtyckeslagen

Värdegrund

Bi, Sh, Bild, Hi

Hi och sva åk 9

Syfte

*/.../ kunskaper om **skönlitteratur** från olika tider och skilda delar av världen. /.../ ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska språk, **den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden***

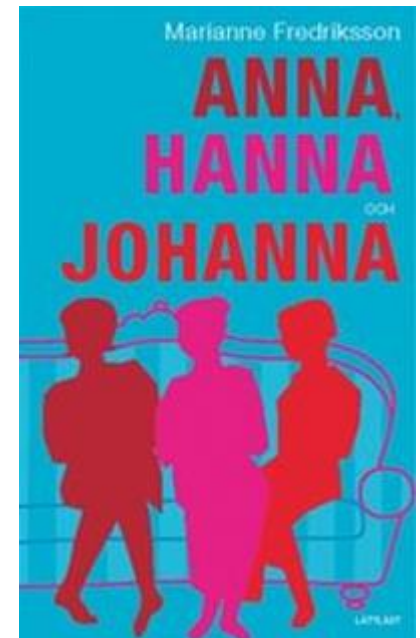
Industriell omvandlingen i Europa och Sverige. Olika

historiska förhållanden och gestalter under olika

samfundsvillkor i Sverige. De historiska

Der par kvinnor för syn
och par kvinnor för syn
Eur kvinnor för syn
Mig kvinnor för syn

Eleven har mycket goda kunskaper om historiska förhållanden, skeenden och gestalter under olika tidsperioder. Eleven visar det genom att föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om orsaker till och konsekvenser av samhällsförändringar och människors levnadsvillkor och handlingar.

Rita en tidslinje som börjar i år!

1899

1930

1961

2018

1842

1919

1938

1975

Utvandring 1,2 milj
1850 - 1925

Från landsbygd till stad =
urbanisering

Från bönder till industriarbetare=
industrialisering

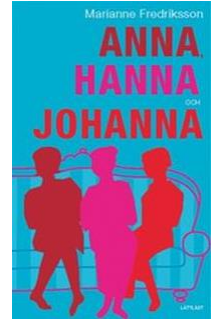
Tänk **E**nskilt

Prata **P**arvis

Diskutera och skriv **A**lla

Jag är... Svarte Rickard!

Jag har ett barn.

Jag skäms för att jag gjorde fel mot Hanna.

Jag våldtog Hanna därför att jag hade druckit alkohol.

Jag ville älska med Hanna men hon hatade mig och var rädd.

Jag tycker om min mamma Lovisa. Jag hatar min styvfar Joel.

Jag vill veta vem som är min pappa. Min biologisk pappa.

Jag vill träffa mitt barn.

Jag vill prata med Hanna om Ragnar.

analysredskap: orientering, konflikt, händelser, upplösning & avslutning

Från land
till stad -
industrialisering

Fattigdom &
klasskillnader

Jämlikhet
jämställdhet

Äktenskap,
skilsmässor
& familj

Tjejer & killar
- uppfostran
yrkesval

Våldtäkt
Samtycke

Migration

Få barn utan
att vara gift
Abort

Läsa, skriva lyssna & interagera

Att läsa & lyssna: Umo/Yumo, musiktexter, novell, roman, facktexter om migration & kvinnohistoria, facktexter om lag & rätt. Grafer om utbildning, antal bar/kvinna m.m.

Att lyssna och se: filmer om migration, urbanisering & kvinnohistoria, *Ett barn blir till*, klipp ur *Skam* & Bollywoodfilmklipp, *Gapminder*: om religion och barnafödande

Att skriva: berättande text, lyrik/musiktext, förklarande text, beskrivande text, utredande, argumenterande & labbrapport

Mer!

- Leveau, Linda, (2016). *Hurboken – Verksamhetsutveckling genom SåSantmodellen gällande jämställdhet, jämlikhet och likabehandling*. Kommunförbundet Skåne.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2016). *Öppna skolan! – om hbtq, normer och inkludering i årskurs 7-9 och gymnasiet*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2017). *Youmo i praktiken – en vägledning om att samtala med unga nyanlända o frågor som rör hälsa, sexualitet och jämställdhet*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- RFSU, (2013) *Den onaturliga naturen – kunskapsmaterial om sexualitet och kön för lärare i naturkunskap och biologi på gymnasiet*. RFSU.
- RFSU, (2016) *Samhällskroppen – om samhälle, kön och sexualitet – Ett kunskapsmaterial för lärare i samhällsorienterande ämnen i grundskolan och gymnasieskolan*. RFSU.
- Skolverket (2014). *Sex- och samlevnadsundervisning i grundskolans tidigare år: jämställdhet, sexualitet och relationer i ämnesundervisningen: årskurserna 1-6*. Skolverket.
- Skolverket (2013). *Sex- och samlevnadsundervisning i grundskolans senare år: jämställdhet, sexualitet och relationer i ämnesundervisningen: årskurserna 7-9*. Skolverket.
- Skolverket (2013). *Sex- och samlevnadsundervisning i gymnasieskolan: sexualitet, relationer och jämställdhet i de gymnasiegemensamma ämnena*. Skolverket.
- Skolverket (2014). *Sex- och samlevnadsundervisning i särskolan: jämställdhet, sexualitet och relationer i grundsärskolan och grundsärskolans inriktning träningskola, samt gymnasiesärskolans nationella och individuella program*. Skolverket.
- **Lättläst material från Myndigheten för tillgängliga medier:**
- Chavez Perez, I. (2017). *Jag och du*. LL-förlaget.
- Chavez Perez, I. (2014). *Lätta sexboken*. LL-förlaget.
- **Film och webb:**
- RFSU. [Webbplats](#) med allt från chatt till frågelåda.
- RFSU. [Sex på kartan – en tecknad upplysningsfilm för tonåringar om kroppen, sexualitet och att göra det för första gången](#). Filmen är textad på 10 språk.
- [UMO](#) och [YOUUMO](#) Webbplatser för alla mellan 13 och 25 år med svar på frågor om sex, hälsa och relationer.